

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De modo quo peregrinatio hæc obeunda. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

inter labores omnes, & arumnas corporis pertulisse; quanquam insulas concurarem cinctas inimicis, cultas ab amicis non fidelissimis, easdemq; omnibus vel morborum subsidiis, vel vite tuenda praesidiis atque adiumentis desituras, vt Diuina spei, quam Mauri Insula appellanda potius esse videantur. De sociis S. Ignatiij Romam Venetiis missis ab eo, scribit Orland. lib. 2. num. 4. Faciebant iter suis pedibus, omni subsidio itineris spoliati: paupertas ad eos suavis erat, vt eam sine multis magnisq; incommodis, nullam ducerent.

CAPVT QVINTVM.

De modo quo peregrinatio hac obeunda est.

630.

Hic explicatur Regula 8.9. & 10. Nimirum, vt in hospitibus, ad quae, vel hospitalitatis titulo fuerint inuitati, vel ipsi ea elegerint, vt & in Domiciliis Societatis, si ad ea diuerterint, curent. *Primò*, verbis & Religioso exemplo hospites adificatos in Domino relinquere. *Secundò*, nominatim vt sobrietatis in mensa, & modestiae in conuersatione nunquam obliuiscantur. *Tertidò*, vt de rebus aut personis aliorum Collegiorum, aut Domorum, nil loquantur, aut tractent nisi ad adificationem. Omnia haec summè necessaria, nec indigent explicatione, quia de necessitate eorum nemo dubitare potest. Et, si feruentur, maximus erit fructus peregrinationis spectans ad secundum caput fructuum supra commemoratorum, dum agerem de Fine peregrinationis. Tali enim ratione agendi cum aliis, praeter magnum meritum sic agentibus, praeter magnam opinionem de Ordinis nostri sanctimoniam, quae tali agendi modo conciliatur, valde iuuantur animae proximorum.

Idem cum S. Franciscus accepto socio, dixisset, se velle exire ad concionandum, & egressus nil dixisset vlli, sed tantum modestè per plateas incessisset, & in templo deuotè orasset, domum rediit: interrogante autem socio, cur non esset concionatus: respondit, se concionatum esse, nõ verbo sed exemplo modestiae. Rectè respondit. Nam, vt ait S. Valerianus Episcopus hom. 17. de bono Martyrij: *Cirò sedet animis quòd docetur exèplis*. Est enim, inquit Clemens Alexandrinus l. 1. Pæd. cap. 1. *Exhortatoria vniuersa Religio, piusq; Dei cultus, vt qui vita hic rectè agenda, & futura desiderium menti cognate ingeneret*. Quocirca etli pij sermones adhibendi sunt, ad adificationem tamen magis persuadebunt bonae nostrae conuersationis exempla. Itaque, vt monet S. Hieronymus lib. 2. con. Iouin. *Licet sermone taceamus, habitu loquamur & gestu: habent bona exempla vocem suam*.

Idem benè P. Petrus Faber (vti scribit P. Consaluus in Diario S. Patris pag. 354.) verba diui-

debat, in verba verborum, verba cogitationum, & verba factorum. Per quae intelligebat, verba bonorum exemplorum, quae citius persuadent. Vt enim dixit Seneca epist. 6. *Semper amplius credunt homines oculis, quam auribus: scilicet bonis exemplis, quam pulchris verbis*. Et ita Christus Dominus tradens quatuor modos S. Terefiz, per quos eius Ordo esset conseruandus in sua puritate, quartum modum hunc dedit, vt magis docerent operibus quam verbis.

Excelluit hac in re ferè non audito exemplo noster S. P. Ignatius, de quo scribit Consaluus in citato Diario pag. 9. seu pag. 353. *Vna, inquit, ex rebus, quae in nostro Patre plus resplendebant, erat dominium passionum internarum, & motuum externarum quo adificabat, & conuincebat ad eos, qui cum eo tractabant, vt hoc solo traxerit ad Societatem personas insignes*. Hac ratione se subiecit Patri, Doctor Michael Torres comedendo aliquoties Roma cum Patre. Ita traxit Patrem Natalem, Madridium, & multos alios, sine aliis persuasionibus, tantummodo quem tenebat ad mensam in comedendo, & loquendo cum ipsis. Pondera singula. Talius concionum quotidianam occasionem, suppeditabit haec peregrinatio. Sic nostri primi Patres concionabantur in itineribus, & in diuersis locis quotidie, cum fructu spectatorum. Hinc ortum est illud dictum cuiusdam, quod instar varicini refert Orlandinus lib. 1. num. 109. dictum à quodam rusticano homine, militibus Gallis inquentibus à nostris de eorum patrijs: *Mitte, inquit, istos, qui ad Provinciam aliquam reformaturi contendunt*. Visa enim eorum modestia in incessu, in sermone, in habitu, & gestu, iudicauit tales ita probos esse & pios, vt sufficerent aliis quoque ad meliorem viuendi rationem traduendis.

Hanc quoque ob causam P. Paschasius vnus è primis sociis, vt scribit Sachinus 2. par. hist. Societ. lib. 6. num. 96. In itineribus cum ad diuersoria peruenerat, in secretam aliquem abdere se locum solebat, ac flexis genibus, aperto capite Sacerdotale Officium, ante omnia exequi solebat, tantà contentione & caritate, vt vultus ipse ardere videretur. Vide lib. 1. hist. num. 131. De Patris Alvarez cap. 25. vitæ, pag. 283. fin. in itinere dicitur: Quoniam rara praebat sanctitatis exempla, effectit Deus vt illum honorarent, ac venerarentur. Sic aliquot ex primis sociis, cum Venetiis Romam praemitterentur ab Ignatio, inquit Orland. lib. 2. num. 4. *In hospitio mendicos, in itinere viatores instruebant*. Sed inter alios hac in re excelluit P. Petrus Faber, de quo Orland. lib. 3. hist. Societ. numer. 29. scribens de ratione eius itinerum, haec habet. *Inser coniuunctionem cum Deo atque calitibus, nullas praetermitterat occasiones serende pietatis*. Indagabat vias omnes omnibus consulendi, & quocumque ingrediebatur, omnem sermonis occasionem intentà mente captabat, quin interpestiua se nonnunquam taciturnitatis accusans, cuius vitio

plurimum saltem bona fieri desinerent, que facta ab hominibus salutem parerent, statuit in posterum accuratius interiori parere voci, & momentum spiritum exaudire, nunquam ut verbo parceret, sed in omni congressu, atque conuictu in circulis, ac conuentibus, in templis, ac foris in domibus atque viis, in conuictis & itineribus, ex Gregory magni precepto, curaret, quae singulis diceret, & quemadmodum vnquam, moneret, ut quisquis ei se iungeret, aut cui ille se adiungeret quasi & salu factu aeternae vitae sapore condiretur. Bellissimum dicebat esse, & nostri Ordinis proprium, relinquere in omnibus domibus, & hospitibus, quod diuertimus, vestigium aliquod sanctitatis. Vbiq; enim consulendum hominibus esse, vbiq; plantandum, vbiq; colligendum, cum debitoribus finis omnibus, & vbiq; nos spectet Deus, cuius famulos, & administratos esse nos voluit. Idem committendum non esse, ut frustra aliquid ad notitiam nostram conspectumq; perueniat: quia Christus, quem sequimur, nihil in se frustra, & inane permisit, non rei cuiusquam aspectum, non vocis auditionem, non iter vllum, non ingressum, non statum aut sessionem, eandemq; cum quopiam diuerteret, non temere, ac frustra, sed consilio, ac ratione ad hos potius, quam ad illos, & oculos, & itinera direxisset, nec frustra, ac sine causa modo maritimum, modo terrestre tenuisse iter, modo foris, modo domi, modo solum & secum ipso, modo inter homines, & cum hominibus voluisse versari. Quemadmodum igitur nihil in eius actionibus inane fuit, nihil superuacuum, nihil redundans; ita nihil in nobis deprehendi debere inane, nihil quod causa, fructuq; vacaret. Illud addebat, ad praesumendum castimoniam, obstruendumq; aditus insidiatori nequissimo, dignissimum commemoratione preceptum. Cunctum in hospitibus ac diuersorijs non modo statim in ingressu ex precepto Christi pacem hospiti dandam, sed etiam pacem palam, ac libere profertendam, tum pijs de Deo sermonibus inferendis, tum religionis aperte colendis officijs, ut religiosi viri dum ita fama seruiunt, ceterosq; a flagitio sua probitatis opinione coercent, vna eademq; opera, & pudori suo consulant & alieno. Nihil enim nos uia continet in officio, ut edita iam virtutum exempla: nihil ita petulantiam hominum frangit, reprimat impudentiam, cupiditates imminuit, ut sobrijs hominis, & temperantis aspectus. Ea de causa Faber iure quosdam non tam re, quam nomine Religiosos accusat, quod non sine diaboli fraude in hunc rapiuntur errorem, ut pudeat coram iis, quibus sciam agunt, libere profiteri quod sunt, quod liberius illi, quicquid collibitum fuerit in aures castas eructent. Et sane in Apostolorum Principe obseruare licuit, quam Christum timide profiteri periculosum sit, dum Ioannem in Pontificis domo, quoniam notus erat, nullus latebris, illam vero adeo nuper animosum, quoniam latere volebat, vox ancille deuicit. Quod recte intelligens Faber, iam inde à principio imperauerat sibi, ne quid in conuentu hominum conueneret, ne quid dissimularet, sed perpetuis de Deo, deq; uitate colloquijs, quid profiteretur, ostenderet, ut nemo se praesente auderet, aut minus aliquid pudenter facere, aut mollem aliquem & delicatum inferre sermonem. Vide Cent. 2. n. 326. S. Chrysof.

Huius aedificationis studiosus S. Dominicus, cum sub vespertum siti vehementi ardens, oppido vel ciuitati, in qua pernoctaturus erat, esset propinquus, ne potu copiosiore, ad restinguendam sitim uti cogere, eoq; seculares ad sinistra iudicia procliuēs, offenderet, antequam ingrederentur locum diuersorij, sitim potu aquae extinguebat. Eandem ob causam suadet S. Bonaventura, ne Religiosi peregrini noctu cant per domum ad necessaria, sine lumine, quod eos offendant quod eunt, & cuius rei gratia, ne daretur suspicionis secularibus occasio; sed ut filij lucis incederent, & ut monet Apostolus, ab omni specie malae abstinerent. Ideo consilium est ante noctem peruenire ad diuersorium, ne noctu cogantur quaerere hospitia, ac per angulos & tenebras vagari. Huius quoque aedificationis gratia suadet S. Bonaventura in spec. discipl. p. 2. cap. 4. Dum peruenitur ad hospitium, primo omnium adire templum, ut fecit Christus Matth. 21. die palmarum. Aedificationis quoque erit materia, si eo tempore, quo vel concionem, vel doctrinam Christianam absoluerunt, elemosynam non petant, & vltro oblatam non admittant; ne videantur eam tanquam stipendium quoddam accipere, quod nobis est valde veritum à Societate. Sic primi Patres nostri apud Ribad. l. 2. cap. 10. In concione nil petebant, nil post vltro oblatam accipiebant. Sic S. Xauius apud Turfell. lib. 3. cap. 7. Malacenses instruit, & Ioannem Durum socium in insulam ad breue tempus relegauit, vbi rescribit eum Franciscus commoditati seruientem, nummorum aliquid elemosynae nomine à Lusitanis accepisse. Ob hanc aedificationem P. Laynez anno 1551. in Concilio Tridentino quartana laborans, cum à Cardinali Tridentino ad salubriorem sui Episcopatus terram proficisci cogere, & Cardinalis ei lecticam offerret, modeste eam recusauit, sed equo vsus est. Eandem ob causam P. Claudius respondit P. Prouinciali Neapolitano anno 1598. Quod qui nisi lectica vehi potest, ad Congregationem Prouincialem sarius non veniat. Idem in Italia permitti noluit, vltum vmbellarum in itinere alteri quam Prouinciali & infirmis anno 1591. 13. Iulij Prouinciali Siciliae, & 1598. 15. Maij Prouinciali Mediolanen. scribens.

CAPVT SEXTVM.

Dubitationes quaedam circa res in peregrinationibus occurrentes.

Quari potest primo, an Religiosi tempore peregrinationis possint aliquas pauperibus dare elemosynas, & quantum?

Respondeo. Huius dubitationis resolutionem petendam esse ex communi doctrina Theologorum